

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון קנו ♦ שנה יא ♦ מברכים אב

שב"ק מטות מסעי ♦ ה'תשפג

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר ציוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבעה לאסור איסור על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה.

המפרשים שאלו תמיהה גדולה בשני דברים שמתחילה הפרשה לפנינו, האחד היכן מצאנו כזה פרשה בתורה שמתחלת באמירת משה לראשי המטות, ללא שיוקדם לה דבר השם למשה לומר פרשת הנדרים, ולא מחקר כלל כי נצטווה על כך, ועוד התמיהה השניה למה הזכיר דוקא בקשר לפרשה של נדרים "ראשי המטות" ומה נשתנית מצוה הזו שפירט בה הכתוב לשון זה שכתב "ראשי המטות" וגם מש"כ "לבני ישראל" היה לו לומר ראשי מטות "ב'ני ישראל".

והנה נביא את דברי הרשב"ם לתרץ קושיא הראשונה שכתב בתחילת הפרשה זו הוא מקושרת לקודמתה לפרשת פנחס שמסתיימת הפרשה "אלה תעשו לה' במועדיכם מלבד נדריכם וגו', שהדין הוא שמי שנדר קרבן, שהוא חייב לשלמו עד השלוש רגלים, חה שאמר כאן משה רבינו בתחילת הפרשה זו לשופטי ישראל, "איש כי ידור נדר" דהיינו שהא נדר קרבן או השבע שבועה וגו', ולכן כתב שלא יחל את דברו שלא יאחר מלשלם את נדרו, והוא מלשון יחל ישראל אל ה', וביחס לשבועה כתב ככל היוצא מפיו יעשה, ועל התמיהה השניה הנ"ל, כתבו הרמב"ן והאור החיים הק"י כי פרשת נדרים הוא פרשה שנאמרה רק לבית דין ולא ליחידים כי לא רצה ה' שיהיה כתוב לעין כל אדם שהנדר והשבועה ישנה בהיתר שהם לא צריכין לדעת שהאב והבעל יכולים להפר נדר האשה, כי אז יזלזלו בנדרים ובשבועות, וינהגו בהם קלות ראש ולזה נתחכם ה' והעלים הדבר ומסר ההיתר לגדולי ישראל דהיינו הבית דין, שהם ידעו ויבחינו כל חילוקי המשפטים שבהיתר, אבל בפני כל ההמון יהיו נעלי דלת לקיים כל נדר ושבועה וכמו שכתוב "לא יחל דברו" אבל אחרים מחללים אותו, חה מה שאמרו חז"ל במסכת חגיגה (עמ' י) שהיתר נדרים הם פורחים באויר, חה הפשט בפסוק וידבר משה אל ראשי המטות שם גדולי ישראל להם ידבר בשלימות, אבל לבני ישראל יאמר "זה הדבר" ולא יאמר להם מה שנאמר לראשי המטות, ולכן נדר זה הדבר הוא כפורח באויר, כלומר שנאמר בעל פה לראשי המטות, ובזה נתיישבו כל הדיקדוקים ע"כ.

ועוד כתב האור החיים הק"י לפרש בדרך רמז מה שכתוב לבני ישראל לאמר זה הדבר, על פי מה שאמרו חז"ל במדרש ח"ל לעולם יהיה אדם זהיר בנדרים שלינאי המלך היה לו אלף עיירות ונתרבו בעון הנדרים ושבועות שציוה ה' אותם, ולכן אמר לבני ישראל לאמר וכו' וידוע שאין "לאמר" אלא גילוי עריות (סנהדרין נו) והפירוש הוא שלחשש של עריות צריך לעשות גדר שלא יבוא לכך ולכן צוה ה' איש כי ידור נדר וגו' ודיקדק לומר "איש" לרמז שלתגבורת לניגוד התאוה, יש לישבע נגד יצרו וכמו שעשה בועז שנשבע ליצרו שלא יעבור עבירה, וכן אמר דוד בפסוק בתהילים נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך, כלומר שיש היתר לישבע ליצרו שלא יעבור לעשות עבירה עי"ש.

ובספר הק"י נועם אלימלך כתב לפרש הכתוב בדרך מוסר וחסידות שהפסוק וידבר משה אל ראשי המטות וגו' זה הדבר אשר צוה ה', על פי מה דאיתא בגמ' (ספרי) כל הנביאים נתנבאו בכה אמר ה' ומשה נוסף עליהם שנתנבא בלשון זה הדבר, וכתב לפרש מה הפרש יש בזה ומה נפק"מ באתה לשון ניבא, וכתב שיש הבדל בין דרך הצדיק הגדול שהוא בבחינת משה אשר רוח אלוקים דבר בו בגודל קדושתו, דאז בדיבורו נדמה להשומע שדבריו הקדושים כן הוא כתוב בתורה הק' ומוצא פסוקים המסייעים לדברי הצדיקים והוא אומר על דבריו של הצדיק, זה הדבר אשר צוה ה' פירוש שאלו הדברים שהצדיק דובר הם הדברים הנאמרים מפי השם.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (ל, ג)

מבאר אממו"ר זי"ע (ב' ויגד משה) מה שכתב רש"י הק' שלא יעשה דבריו חולין כלומר שלא ידבר דברי חולין ורק ידבר דברים קדושים בתורה וביראת שמים וגם מה שמוכרח לדבר בדברי רשות שנראה כחולין, יהיה הכל מבלי שמץ של שחוק וקלות ראש וכל שכן שלא ידבר ח"ו לשון הרע ורכילות וק"ו בן בנו של ק"ו שלא ידבר ח"ו ניבול פה שעונשו מאוד חמור וכמו שאמרו חז"ל הק'. ואם כך יתנהג, אז יהיה שכל היוצא מפיו של הצדיק, יעשה ה' ויהיו דבריו עושים פרי בבחינת של צדיק גזר והקב"ה מקיים דבריו עכ"ל ק.

ומובא בספה"ק קדושת לוי זי"ע מי שאינו עושה דבורו חולין עושה תיקונים בכל היוצא מפיו ויגזור ואומר ויקם לו צדיק מושל ביראת אלהים על ידי שמירת ברית הלשון.

כעין זה מובא בספה"ק עבודת ישראל זי"ע שמי שנוזהר בדיבורו, לבל תחולל שום מלה היוצאת מפיו ולא תהא לבטלה, עליו הכתוב אומר: "ככל היוצא מפיו יעשה" – ברכותיו מתקיימות וכל דיבור שלו נחשב כגזירה שיש למלאה, כפי שאמרו חכמינו: "ותגזר אומר ויקם לך – צדיק גזר והקב"ה מקיים..."

על כן בפרט בימים אלו, שכלל ישראל זקוק לישועות בכלליות ובפרטיות, בזה שנתחזק בשמירת הדיבור, ושדיבורינו לא יהיו חולין, נזכה בעיה"ת שתפילותינו יתקבלו וברכותינו יתקיימו.

ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה (לג, כד)

מעטים מאד הם האנשים, הזוכים לחיים שיש בהם רק שלווה ונחת, פרנסה טובה ובריאות מושלמת, ללא כל צרה וקושי כלל. מרבית בני האדם סובלים מצוקות וקשיים בשטחים שונים. יסורים שונים באים לעולם, ובהם מתמרקים עוונותיו של האדם. הפסוק אומר: "ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים (ויקרא כב, ז), רומז יש כאן: אם מקבל אדם את יסוריו ובהם ממרקים הם את חטאיו, וכשמגיעה העת "ובא השמש" – ששוקעת שמשו והולך הוא אל בית עולמו, אזי "טהר" – טהור הוא משום שכבר נזדכך, "ואחר יאכל מן הקדשים", היינו שיאכל וישבע מזיו השכינה בגן עדן. במלות הפסוק כאן: "ויסעו מהר שפר..." נרמז עניינו של אדם, שלא הזדכך ביסורים, וכך מפרשים "ויסעו מהר שפר" – רומז לאדם שנסע מעולמו, שהיו לו תענוגות רבים ושפר עליו גורלו במאד, אך לאחר מכן "ויחנו בחרדה" – משום שלא נזדכך ביסורים, יש לו לחשוש מעוונותיו.

על פי זה אפשר לפרש גם את הפסוקים: "ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה" (לג, לד) – אם הולך האדם מכאן, כשהוא מלא כל טוב, ולא סבל כלל לצרך ניקוי העוונות, אזי "ויחנו בעברונה" – מלשון עברה חעם. אולם "ויסעו מעברונה ויחנו בעציון גבר" – אם רוצים לנסוע ולברוח מהעברה ומחרון האף, יש לחנות ב"עציון" – לקחת את העצה שנתן לנו משה רבנו, שתמיד הוכיח בה את אבותינו: יש להסתפק במה שנתן הקב"ה, ולא לשאוף למותרות! "רב לכם"...

פרנס השבוע

ידיד בית חיינו העומד לימינינו בכל עת
החתן יהודה לייב ווינגרטן הי"ו
לרגל אירוסיו עב"ג בשעטומ"צ

יה"ר שיבנה בית נאמן בישראל על אדני התורה והחסידות

אבל יש שאר צדיקים אשר אינם במדרגה גדולה כל כך שיהיה כל השומעים אותו נדמים בעיניהם כאילו דבריו כתובים הם בתורה, אלא שמעידים על דבריהם שהם יושר המה ואמת דברי אלוקים חיים הם, אבל אין מוצאין אותם שכתובים בפירוש בתורה, חה הפירוש מה שכתוב שכל הנביאים היו מתנבאים בכה, פירוש שהיו מעידין על דבריהם לאמר כה הוא ראוי ונכון, אבל אצל משה נוסף היה שנתנבא בלשון זה הדבר אשר צוה ה', פירוש שרוח אלוקים כל כך דיבר בו עד שמעידים הכל, שדבריו דברי ה' הוא, והמה הם כתובים בתורה חה פירוש הכתוב וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר, פירוש כנ"ל שיאמרו תורה כל כך בדביקות לבני ישראל לאמר זה הדבר, פירוש שיאמרו כל בני ישראל על דבריהם זה הדבר אשר צוה השם ע"כ.

ולפי ענ"ד נראה לומר בדרך אפשר על מש"כ וידבר משה אל ראשי המטות וגו', שהכוונה על מנהיגי הדור וצדיקי הדור שישראל נמשכים אחריהם לשאול אותם בדבר ה' בהלכה וביראת שמים וכמ"ש חז"ל שמי שיש לו חולה בביתו שילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים וברמב"ם כתב שגם אצל חולי הנפשות צריך לילך לחכמי הדור שהם הרופאים נפשות ישראל חה הדרך האמיתי שהוא דרך החסידים הנמשכים אחרי הבעש"ט ותלמידיו שהוא דרך ה' שמקורו בחז"ל הק' וברמב"ם וכן בהרבה ראשונים, ובספרי תלמידי הבעש"ט הק' מלאים מזה, שיש צדיק גזר והקב"ה מקיים, ככל היוצא מפייהם בין בגשמיות ובין ברוחניות. ולזה בא הפסוק לרמז לראשי הדור איך יכולים הם לומר לעם ה', זה הדבר אשר צוה ה', זה הכל בא משמירת פיהם בקדושה, וגם ילמד הוא את עם ישראל שאיש אם ידור הוא נדר או ישבע שבועה קיימים ככל היוצא מפייהם, ולא יחלל דבריו, חה הוא כמו שכתב רש"י הק' שלא יעשה דבריו חולין כלומר שלא ידבר דברי חולין ורק ידבר דברים קדושים בתורה וביראת שמים וגם מה שמוכרח לדבר בדברי רשות שנראה כחולין, יהיה הכל מבלי שמץ של שחוק וקלות ראש וכל שכן שלא ידבר ח"ו לשון הרע ורכילות וק"ו בן בנו של ק"ו שלא ידבר ח"ו ניבול פה שעונשו מאוד חמור וכמו שאמרו חז"ל הק'.

ואם כך יתנהג אז יהיה שכל היוצא מפי של הצדיק, יעשה ה' ויהיו דבריו עושין פרי בבחינות של צדיק גזר והקב"ה מקיים דבריו ומובן שגם המקבל הברכה מהצדיק, צריך גם כן שיהיה מעשיו מתוקנים, שיזכה לברכת הצדיק שיתקיים, ולא יעשה מסך הברכה להפסיק את ברכת הצדיק אליו, וגם תלוי הרבה באמונה בה' ובמשה עבדו דאז נאמר השירה לה' בקריעת ים סוף, שבאו לאמונה השלימה בה' ובתורתו ובמשה עבדו.

ויהי רצון שנזכה לכל זאת, והימים האלו שאנו נמצאים בהם שהם ימי בין המצרים ונזכה לצאת מזה המיצר לרוחה ויתן ה' שהימים האלו יהי נהפכים לימי שמחה וששון בבנין עירינו ושמחת נפשינו בביאת הגואל צדק במהרה בימינו מתוך נחת ושמחה וברחמים ובחסדים מגולים, נצא מאפילה לאורה ואור חדש על ציון יאיר ה' לנו ונזכה כולנו יחד במהרה לאורו אמן ואמן.

<> פרשת מסעי <>

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם.

המפרשים הקשו במ"ש אלה מסעי וגו' דחז"ל אמרו שכל מקום שנאמר "אלה" הכוונה שפסל את הקדומים (ואם כתוב ואלה עם ו הכוונה שמוסיף כל הראשונים) ובמה שלפנינו לא ראינו שקדמו מסעות זולתם, ואם כן מה מכיון הפסוק באמרו "אלה" לפסולו, וגם הקשו מש"כ ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם וגו', ואח"כ כתב להיפך ואלה מסעיהם למוצאיהם.

ובאור החיים הק' כתב לבאר הקושיה הראשונה על פי אנשי אמת שאמרו בזה"ק שהליכת ישראל במדבר היתה לברר ניצוצי הקדושה שבמדבר השביות שם ביד שוכן המדבר ציה, שאנס איש הבליעל החונה במדבר השמש, ששם קנה מקומו, שהיא מקום נחש שרף ועקרב (כלומר מקום הסטרא אחרא) ודרכו שם עדת השם הוציא בולעו מפי, והוא הטעם שהיו עם ישראל חונים במקום אחד שנה, ובמקום אחר רק שתיים עשרה שעות, שהוא כפי מה שצריך לברור הניצוצות שישנם במקום הטהור.

ובירור הזה אין כוח בעולם שיכול היה לעשותו זולת קדושה השלימה, ובסוד שלימות שהוא מחברת הכללות ומחברת הפרטות, דהיינו קדושה השלימה שהיא השכינה וישראל והתורה ומחברת הפרטות שהם שישים ריבוא נשמות קדושות, ומחברת הכללות הוא משה רבינו בסוד הכתוב בישעי' (סג, יא) ויזכור ימי עולם משה עמו, כי הוא אילן שממנו נוצצו נשמות שישים ריבוא שהיו שם ושברו מלתעות על ובירור בירור עצום [ועל זה אמר ר' שמעון בן זבד] (שמות יד, יג) זכאה חולקיהון דישראל דהא רעיא כמשה אזיל בגיווה דכתיב ויזכור ימי עולם עמו, ויזכור ימי עולם דא קודשא ב"ה, משה עמו שמשה שקול היה ככל ישראל].

וכפי זה תכלית המעשה הוא כשנוסעים, שהיו נוסעים עמהם כל הדומה למין הקדוש והוא מה שרמז במאמר "אלה מסעי" שאלה פסל כל המסעות שבעולם, שאין מסע כזה שהיו שהיו נוסעים עמהם הון קדוש ויקר שאין ערוך אליו, והגם שקדמו האבות ודרכו מקומות ועשו חלקם בבירור ניצוצות, מכל מקום לא הגיעו לגדר זה.

ואמר הכתוב עצמו הטעם בעליו מסעות "אלה" דהוא לפי שהם של בני ישראל, אשר יצאו מארץ מצרים, ונצרכו בכור הברזל שהיא ארץ מצרים, ובזה היו נשמתם ראוים לברר ניצוצי הקדושה בכל מקום אשר יבואו שמה ועוד שהם "לצבאותם" שהיא שלימות הצבא אשר תשרה עליו השכינה, שהוא מספר שישים ריבוא, ופחות ממספר זה אינו בגדר השלימות, ולכן לא נתן ה' התורה רק להם שהיה בהם שלימות הצבא והיתה השראת השכינה עימם ואמר ביד משה ואהרן שמשה הוא מחברת מספר השלם, ואהרן הוא השובבין של השכינה המקריב ומיחד אליה כל הענפים כידוע בסוד הקרבן ע"כ.

ועל הקושיה השניה שהקשו כל המפרשים מש"כ "מוצאיהם למסעיהם" וחזר וכתב מסעיהם למוצאיהם נביא דברי קדוש של הספה"ק מאור ושמש (שעליו אמרו הצדיקים שהספר הוא כשולחן ערוך לחסידות) שכתב לפעל הפסוקים, והקדים להביא אחד מ-מ"ח דברים שהתורה נקנת בהם והוא שיהיה "בדיבוק חברים" שזה הנהגה שצריך מאוד מאוד בדור הזה, דהיינו בהתאספן בני ישראל יחד ממוצאיהם בנוסעים במסעיהם יחד אל הצדיק, והתועלת הוא כך, בדרך כל איש הוא אשר ישר בעיניו ומחזיק עצמו לצדיק וחסיד ולמדן ובעל מידות טובות, ואינו רואה על עצמו שום רע, מה שאין כן אם הוא בהתאסף ביחד אל הצדיק, ושם הוא מוצא אנשים יראים ושלמים גדולים בתורה ובמידות, וגם אנשי שם צעירים בימים שהם מתאמצים בעבודת השם יתברך, ואף זקנים בשנים ואע"פ כן הם נכנעים להצדיק והם משתוקקים לעבודת השי"ת, וגם מוצא שם עשירים גדולים ואע"פ כן הם נשברים ונכנעים עד מאוד לפני הצדיק, וכן עניים ואע"פ כן הם מפנים דעתם מהצער שלהם וגם הם מתאמצים לעבוד את השי"ת בשמחה וטוב לב.

והנה האדם שבא לשם ורואה כל זה, אז לבדו ימס בקרבו כמים, ונעשה נכנע ונשבר לבו לפי כל אחד ואחד, והוא מלא שמחה ואהבה ולכן הוא בא לידי לב נשבר ועושה תשובה על כל אילותו שעשה ומה גם בראותו את הצדיק, אז הוא בטל ממילא, ונעשה כאין וממילא נופלים ממנו המידות הרעות, חה הכל בא מדבוק חברים, והוא יוצא ממיצר ויכול לבוא לעבודת השם יתברך באמת.

ובזה מפרש הפרשה "אלה מסעי בני ישראל" ואלה הוא פוסל את הראשונים, חה בא ממסעי בני ישראל אל הצדיק, ע"י סיעת חבורות וכיתות להצדיק ובכך נופל ממנו השפלות והמידות רעות, וע"י זה נעשה נכנע לפני חבירו ואוהבו, והוא נקרא דיבוק חברים וכל זה נעשה ע"י הצדיקים שעושים זאת חה הפירוש "אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם" שכל אחד יוצא מהמצר ומהארציות, ונעשים צבאות השם, ביחד בלב אחד ועל ידי מי נעשה זאת אמר הכתוב "על ידי משה ואהרן" שהם הצדיקים שבדור, ודרך הצדיק הוא להקטין את עצמו ולתלות כל הגדולה אל הקב"ה, דהוא עושה זאת הפעולה יהיה כולם באגודה אחד ובדיבוק חברים, ולא תולה על עצמו לומר שידו היתה זאת, חה מש"כ הפסוק ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', דהיינו מה שיצאו כל אחד ואחד דהיינו וחזר ואמר ואלה מסעיהם למוצאיהם, וכאן כתוב "ואלה" שהוא מוסיף על הראשונים, דהיינו שיש להם זכויות וקדושה נוסף על המצות ומעשים טובים שהיה להם כבר, וכל אחד ואחד נעשה מלא זכויות ומוסיף על הראשונים ולכן כתוב ואלה שהוא מוסיף שהוא מוסיף וכתב הפסוק מסעיהם דהיינו החבורות והסיעות כשחזרים למוצאיהם, הם מלאים זכויות ומוסיף על הראשונים ע"כ.

הרי רואים אנו מדברי קדושו איך היתה הנסיעה לצדיקים ומה היתה המטרה שלהם שהיה אך ורק עבודת השי"ת ביראה ואהבה ובדיבוק לצדיקים ובדיבוק חברים טובים ויראי השם ובה היה כל עסקם, ומה נאמר ומה נדבר שהדור יד בענין הזה מאוד ואין כמעט דורש ומבקש על רוחניות בלב שלם, אלא הכל רק על גשמיות וכבר האריך בזה הרה"ק בעל התניא בספרו ליקוטי אמרים באיגרת הקדוש ע"ש בדברות קדושו.

אבל באמת אמרו שאין לזלזל גם על הנהגה הזאת שאע"פ שאדם בא לצדיק על גשמיות מ"מ יש לו אמונה בה' ובמשה עבדו, ומקיים מאמר חז"ל שאמרו שבצרה יש לאדם לילך אצל חכם שיבקש רחמים בעדו, וגם בעצם ביאתו להצדיק זה מחזיר את האדם למוטב, אם הוא מוצא שם חסידים ואנשי מעשה שלומד מהם לעבודת השם, ובע"כ יענה אמן בעז"ה.

ויעזור ה' שנזכה בימים האלה שהם ימי המצרים להתחזק באהבת חברים ובכללות אהבת ישראל, ובזה נתקן את החטא שבא לידי חורבן בית המקדש שאמרו חז"ל שבא מתוך שנאת חנם, ובזכות שנהיה ביחד כאגודה אחת לעבודת השי"ת מכה שה' יהפוך לנו הימים האלה מיגון לשמחה ומאפילה לאור גדול ונזכה לקבל פני משיח צדקינו מתוך רחמים וחסידים מגולים בקרוב ממש אמן ואמן.

כְּנִינֵי הַיָּיִם

זה הדבר אשר צוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה וגו'. (ל. ב). לכאורה תיבות זה הדבר אשר צוה ה' קשה, דאטו רק זה הדבר צוה ה'. ונראה דהנה קיום כל התורה כולו תלוי בדין זה שאסור לעבור על שבועה, כי כולנו קבלנו את התורה עלינו באלה השבועה, ומושבעין ועומדין אנחנו מסיני לקיים את כל אשר צוה ה'. ושפיר אמר זה הדבר אשר צוה ה', שדין זה צוה ה' בכל תורתו שחייבין אנחנו לקיים את כל מצוות התורה שקבלנו עלינו בשבועתנו.

(חתם סופר)

וישלח אתם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס בן אלעזר הכהן לצבא וכלי הקדש וגו'. (לא, ו).

אפ"ל הטעם שהלך פנחס עם 'כלי הקודש' וכפירש"י 'זה הארון והציץ'. כי 'ציץ' הוא לשון הבטה – כמש"כ (שהש"ר ב, ט) 'מציץ' מן החרקים, היינו שבא להילחם בכח של קדושת ונקיות העינים שבהם תלוי כל קדושת האברים, זה היה כחו של יוסף הצדיק אשר כאמור הלך בכחו, ובזה ניצח את האויב.

(אור אביגדור)

איש כי ידור נדר לה' לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (לג, ה) מובא דכשם שמשביעין את האדם בשעת יציאתו לעולם בראשונה תהי צדיק ואל תהי רשע (נדה ל) ככה משביעין את הנשמה בכל לילה בטרם החזרתה לגוף שתהיה צדיקה במעשיה, ועל פי זה אפשר לומר הכתוב איש כי ידור נדר בעומדו בלילה לפני ה' אצל כסא הכבוד, ונשבע קדמיה יתברך כנ"ל, הנה היא זהיר מאוד בקומו בבוקר כי "לא יחל דברו" שלא יעשה דבריו הראשונים חולין עם דברי חו"ל ובטלה כי אם "ככל היוצא מפיו בנדרו לה' יעשה ויקיים".

(חוקי חיים)

פרשת מסעי

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים. (לג, א).

לכאורה למה לו למימר שיצאו מארץ מצרים, והלא דבר זה גלוי וידוע לכל. ונראה דהנה בהטעם על מה שהוצרכו למסעות הללו ולא נכנסו תיכף לארץ ישראל הוא משום שבאו מארץ מצרים והיו משוקעים במ"ט שערי טומאה של מצרים ערות הארץ, ולכן הוצרכו לשהות במדבר להזדכך שם, כי טירדת המסעות היו ממרקין הזוהמא שבהם. ולכן אמר הכתוב אלה מסעי בני ישראל, ושלא יקשה למה נתלבטו בכל כך הרבה מסעות ולא נכנסו לארץ תיכף ומיד, לזה אמר אשר יצאו מארץ מצרים, לכן החקקו להוציא זוהמתן במשך שהותם במדבר.

(ישמח משה)

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים (לג, א). אל"ה נוט' ה'שבינו א'בינו ל'תורתך, ה'טה א'זנך ל'רנתי (תהילים פח, ג) על ידי שמחשבות הלב מוקדשות להתבוננות בלימוד התורה ובתפילה, "אשר יצאו מארץ מצרים" יוצאים ונחלצים מכל הדברים המיצרים ומכל פגעי העולם.

(ליקוטי ישועות משה)

אלה מסעי בני ישראל וגו'. י"ל הנה הר"ת של אלה מסעי בני ישראל מכוון להר"ת של אדם בבל יון מדי, שהם מסעי בני ישראל בגלותן והנה אמרו חכז"ל (בבא בתרא י' ע"א) גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, ע"כ הר"ת הנ"ל מכוונים גם להר"ת של מתן בסתר יכפה אף (משלי כ"א י"ד), וכן הוא ר"ת של אמרו בגויים יי מלך (תהלים צ"ו י'), שההליכה בגלות הוא לבוא לאמרו בגויים ה' מלך.

(שארית מנחם)

ויסעו מקברת התאוה ויחנו בחצרת (לג, ז).

רמז שנסעו מקברות התאוה שקברו חמדת התאוה והמותרות למדריגה יותר, ויחנו בחצירות שדמו העולם הזה רק לחצר, להכין עצמו בתורה ובמצות ובמעשים טובים, לכנס לחיי עולם הבא, וכדתנן (אבות ד, טז) העולם הזה דומה לפרחודור התקן עצמך כדי שתכנס לטרקלין.

(תורת משה - חתם סופר)

משנכנס אב ממעטין בשמחה

ניתן לבאר ממעטין בשמחה, שימעט האדם את עצמו בשמחה. (אור אביגדור)

עובדות חיים

ויגשו אליו ויאמרו גדרות צאן נבנה למקננו פה... ואנחנו נחלץ חשים (ל"ב-ט"ז).

סיפר מרן רבינו שליט"א: אבי מרן רבינו הגה"ק זי"ע שהיה כידוע כבר בימי נעוריו מתמיד גדול, הסתיר זאת תחילה גם מהוריו, יום אחד אחר לילה שהתמיד בתורה, העיר אותו אביו רבינו ב' "אור אביגדור" זי"ע כשהוא גוער בו על שהוא ישן ועלול להפסיד את זמן קריאת שמע הראשון שכ"כ הקפיד עליו, ואבי הק' לא הפסיקו בזה שהתפלל שחרית בנץ, שנים אחר מכן שאלתי אותו על פשר הדבר?.

ענה במעשה שהיה עם הרה"ק בעל ה"שפת אמת" זצ"ל, כי בהיותו ילד למד פעם עם חבריו כל הלילה בהתמדה, ורק לפנות בוקר שכב לישון והיה ישן עד עיצומו של יום. נכנס אצלו סבו, בעל ה"חידושי הרי"ם זצ"ל, והטיף לו שעה ארוכה דברי תוכחה ומוסר, על אשר הוא מרבה בשינה ואינו משכים לקום וללמוד תורה. ה"שפת אמת" הקשיב לדברי המוסר הקשים בתשומת לב מרובה, ולא הפסיקו אפי' במילה אחת כדי להתנצל ולהצטדק.

חבירו שהיה באותו מעמד השתומם מאוד, ולאחר מכן שאלוהו: הייתכן? מדוע החרשת ולא אמרת לסבך כי היית ער כל הלילה ולמדת תורה? השיב לו בעל ה"שפת אמת": לא רציתי להפסיק את סבא באמצע דבריו, למען אשמע מפיו עוד דברי דברי-מוסר... ובדברו נטל חומש, דיפדף בו והראה לחבירו את הפסוק הנזכר. "אם מלכתחילה", אמר, "היה בדעתם של בני גד ובני ראובן לעבור את הירדן ולהחלץ למלחמה, הרי היה להם לומר זאת מיד כשהתחיל משה להטיף להם מוסר: "האחיים יבואו למלחמה.. כה עשו אבותיכם"... ולא להמתין עד אשר יסיים את תוכחתו הגדולה, שהיתה מלאה ביטויים חריפים ביותר: "תרבות אנשים חטאים", או "כי תשובון מאחרי ושתחתם לכל העם הזה? - אלא אין זאת כי אם חבל היה להם להפסיק את משה רבם, כי רצו להוסיף ולשמע ממנו דברי מוסר".

ים כְּנָרֵת (לד, יא).

כשהיו מביאים דג בורי מעיר טבריה שטובה ראייתה, שמח כ"ק האדמו"ר רבי יוחנן מטאלנא זי"ע מאוד, שהיה חביב עליו קדושת עיר עתיקה זו טבריה, וגם לדגיה מים הכינרת היתה חשיבות יתירה.

'עלהו לא יבול' אומרת הגמרא (סוכה כא, ב) שיחת חולין של תלמידי חכמים גם צריכה לימוד. והמליץ מרן הסב"ק על אכילתו דווקא דגי בורי בדרך צחות את הגמרא "ברי ושמא - ברי עדיף" שלכן אוכל דווקא סוג זה של דגים.

(תנחומיך ישעשעו נפשי)

מות יומת הרוצח (לה, יז)

סיפר הרה"ק ר' מענדל מדעש זיע"א שפעם אחת בא איש פשוט בעל עגלה אל הרה"ק מצאנז זיע"א, והרה"ק מצאנז נתן לו עליה, על אף שהגבאים לא רצו לעשות הוספות, וסיים בפרשת ערי מקלט "מות יומת הרוצח".

במוצאי שבת לא רצו החסידים לנסוע עמו בפחדם שהוא רוצח. אבל הרה"ק מצאנז אמר שיכולים לנסוע עמו.

כמה שבועות לאחר מכן, סיפר האיש להרה"ק מדעש, שמאז ומעולם היתה לו מדה קשה שרגיל היה להכות בביתו, ואף שהיה יודע ומבין שאין לעשות זאת, לא היה בידו כח המעצור. ומאז שהיה בצאנז, נפסק ממנו ענין זה.

ואמר על זה הרה"ק מדעש, שזה היה כוונת הרה"ק מצאנז "מות יומת הרוצח" שמדת הרציחה שבו יומת ויסתלק ממנו.

אלה המצוות (לו, יג)

כלל זה צריך להיות חדור במוחו של כל יהודי: ממצווה לעולם לא מפסידים. לבד מהשכר הרוחני שיקבלו עושי המצוות בעולם הבא, ממתין להם גם שכר רב בעולם הזה.

הנה לפנינו סיפור ששיגר לנו הרב נטע-שלמה זילבער מהעיר מונסי שבניו יורק. הרב זילבער מדגיש שלפני שהוא מעביר את הסיפורים אל הגר"י זילברשטיין, הוא הולך ומברר על אמיתותם בירור אחר בירור. הוא אינו סומך על אף אחד, אלא מקפיד לפגוש את בעלי המעשה ושומע את כל הפרטים מפהם, ורק אז הוא מעביר את הסיפורים לפרסום.

הסיפור הנוכחי החל כאשר אחד התושבים החרדיים במונסי ניגש לחבירו, וביקש ממנו הלוואה גדולה. הוא סיפר שמדי כמה חודשים הוא נוסע לסיני כדי להזמין סחורה עבור העסק שלו, ותמיד הוא משלם במזומן, ומקבל מחיר מוזל מאוד.

מחירה של הסחורה שאני רוכש בסיני מגיע כל פעם לכמה רבבות דולרים, אמר הסוחר לחבירו, וגם הפעם אני זקוק לסכום כזה, אבל בשל מצבי הכספי הדחוק, אין בכיסי הפעם פרוטה לפרוטה. הוא ביקש מחבירו הנאמן שילווח לו את הסכום הזה. החבר, שהכיר בו ובנאמנותו, וידע שאפשר לסמוך עליו במאת האחוזים, לא ראה בכך כל בעיה, ואף גילה לסוחר שבשנתיים האחרונות צבר לעצמו סכום כסף גדול לחתונת בתו, המסתכם ברבבות דולרים, ולעת עתה אין לו צורך בהם.

את סכום הכסף הסתיר האיש במרתף ביתו, ולא גילה על כך לאף אחד, אפילו לא לאשתו. הוא ירד עם חבירו הסוחר אל המרתף, ניגש אל הפינה שבה החביא את הכסף, וביקש להוציאו. בהגיעו לשם, נפלטת מפי זעקת שבר. השקית איננה! הוא מחפש בכל החורים והסדקים, אבל לשווא! הכסף לא נמצא.

הוא עולה, כאחוז-טירוף, אל הבית, ושואל את אשתו האם מישהו היה במרתף בזמן האחרון. אשתו, שלא הבינה מדוע בעלה מבהל כל כך, השיבה כמסיחה לפי תומה שאכן היתה לי השבוע עוזרת, והחלטנו להתחיל לנקות את הבית לקראת חג הפסח (האירוע התרחש בחודש אדר). החלטנו שהמקום הראשון הזקוק לניקיון הוא המרתף, ואכן החילוננו לנקות שם את כל השטח, ואף פנינו את כל השקיות הישנות, וכל החפצים שאין בהם תועלת. "ולאן השלכתן את הכל?" – שאל הבעל המבוהל. "מה פירוש לאן? לפח האשפה!" – משיבה האשה, שעדיין אינה מבינה על מה הבהלה הגדולה.

בשומעו זאת, רץ הבעל במהירות רבה אל ביתו האשפה, ולשמחתו הוא רואה שהשקיות שפוננו מהמרתף עדיין שם. לאחר שחיטט ממושכות בין שקיות האשפה, איתר את השקית עם חבילות הכסף שהיתה מונחת אף היא בפח...

היה זה ביום רביעי. האשה ניקתה את המרתף ביום שני, והמשאיות של איסוף הזבל במונסי, אוספות את האשפה ביום חמישי! ברגע זה עמד בעל הבית נדהם ומשתאה לנפשו לראות את הנס הגדול שעשה עמו הקב"ה, ואת השכר העצום ששילם לו על רצונו לקיים מצוות הלוואה. שהרי רק בשל הסכמתו לקיים את המצווה באופן מיידי, הזדמן לו לגלות את דבר ניקוי המרתף על ידי אשתו, ואת השלכתה של שקית-המזומנים לפח הזבל.

וכיוון שרצה הקב"ה את מעשיו, עזרו גם בכך שהדבר היה יום אחד לפני שאוספים את האשפה. (ברכי נפשי)

תשובות מרן הגר"ח קניבסקי זיע"א

להרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומרבני רחובות מתוך ספרו גם אני אודך

לדקדק מאד שלא לעבור בין ב' נשים

(ח) שאלה: האם צריך אדם לדקדק מאד וליזהר שלא יעבור בין ב' נשים, או שהעיקר שלא יעבור במזיד?

תשובה: ראוי ליזהר.

ב' נשים בין ב' אנשים

(ח) שאלה: מנהג העולם דב' אנשים עוברים יחד בין ב' נשים (יעוין בן איש חי שנה ב' פרשת פנחס סעיף י"ז). ומה הדין בב' נשים בין ב' אנשים, האם צריך להקפיד על זה, או לא?

תשובה: אין קפידא.

באו הנשים לידו

(ט) שאלה: אם כבר נמצא בין ב' נשים, [כגון שבאו הנשים לידו], האם יכול לצאת משם, או שעדיף שיזחזח משם הנשים ואז ייצא?

תשובה: יש ענין לצאת עיין פסחים קי"א א'. [בגמרא שם איתא אין "ממצעין" ולא מתמצעין ואלו הן וכו' והאשה, ע"כ. אלמא שיש קפידא שהוא עומד באמצע בין ב' נשים. וק"ל].

לעבור בין אשתו לאשה אחרת

(כ) שאלה: אם אשתו מצד א' ואשה אחרת מצד אחר, האם מותר לעבור ביניהם כגופו (ברכות כד.), או לא?

תשובה: יש ליזהר.

קול קראלי

מהנעשה ונשמע ♦ שיחות ♦ דרשות ♦ ניגונים
ממרן רבינו הגה"ק זי"ע ויבלט"א מרן רבינו הגה"צ שליט"א

074-7962278

שמעו ותחי נפשכם

זקוקים לישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז התורני "אמונת חיים"

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152

כתובת לתגובות ולקבלת הגליון

במייל: 8659931@gmail.com

לעילוי נשמת

ה"ה מאיר בן חמו ז"ל

בר יפה שתחי'
נלב"ע כו תמוז תשפ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מוריננו ורבינו

הגה"ק יצחק צבי משה זי"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכי"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"צ יצחק פינטער זצ"ל

בהרה"צ שמואל שמעלקא זצ"ל
נלב"ע כא תמוז תשפ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ג ניסים קוג'מן זצ"ל

בן תמר
נלב"ע יב תמוז תשפג
ת. נ. צ. ב. ה.